

JIŽNÍ ČECHY V LITERATUŘE

● Úvodní část

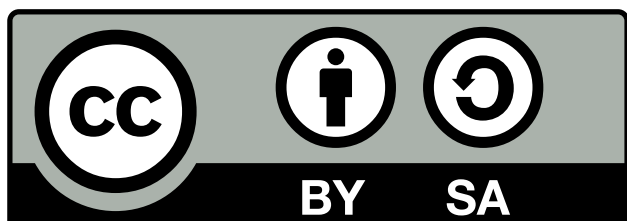
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Název:	Jižní Čechy v literatuře
Autor:	Mgr. Dagmar Staňková, Mgr. Dagmar Hudeck
Ilustrace:	Pokud není uvedeno jinak, veškeré ilustrace zveřejněné v tomto díle jsou autorským dílem Zdeňky Študlarové.
Fotodokumentace:	Pokud není uvedeno jinak, veškerá fotodokumentace zveřejněná v tomto díle je autorským dílem Mgr. Dagmar Staňkové, Mgr. Dagmar Hudeck, Šárky Polatové a Lucie Jiraňové.
Texty:	Pokud není uvedeno jinak, veškeré texty zveřejněné v tomto díle jsou autorským dílem nebo vlastním převyprávěním.

Celý vzdělávací program je ve formátu PDF/A (lze vybrat text a dále s ním pracovat).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OBSAH:

Jižní Čechy v literatuře

1	Vzdělávací program a jeho pojetí	4
1.1	Základní údaje	4
1.2	Anotace programu	5
1.3	Cíl programu	6
1.4	Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu	6
1.5	Forma	6
1.6	Hodinová dotace	6
1.7	Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny	7
1.8	Metody a způsoby realizace	7
1.9	Obsah - přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	7
1.10	Materiální a technické zabezpečení	8
1.11	Plánované místo konání	8
1.12	Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu	8
1.13	Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu	9
1.14	Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití	10

1 Vzdělávací program a jeho pojetí

1.1 Základní údaje

Výzva	Budování kapacit pro rozvoj škol II
Název a reg. číslo projektu	Vzděláváme společně, CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008202
Název programu	Jižní Čechy v literatuře
Název vzdělávací instituce	MAS Šumavsko, z.s. Městská knihovna Prachatice MěK Základní škola Prachatice, Národní 1018 Základní škola Prachatice, Vodňanská 287 Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 240 Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 387
Adresa vzdělávací instituce a webová stránka	MAS Šumavsko, z.s., Archiváře Teplého 102, 387 06 Malenice www.massumavsko.cz Městská knihovna Prachatice, Husova 71, Prachatice I, 383 01 Prachatice www.knih-pt.cz Základní škola Prachatice, Národní 1018, Národní 1018, Prachatice II, 383 01 Prachatice www.narodka.cz Základní škola Prachatice, Vodňanská 287, Vodňanská 287, Prachatice II, 383 01 Prachatice www.vodnanka.cz Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 240, Zlatá stezka 240, Prachatice II, 383 01 Prachatice www.zlatastezka.cz Základní škola Prachatice, Zlatá stezka 387, Prachatice II, Zlatá stezka 387, 383 01 Prachatice www.zsprachatice.cz
Kontaktní osoba	Martin Rek
Datum vzniku finální verze programu	31. 5. 2021

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Číslo povinně volitelné aktivity výzvy	4 Propojování formálního a neformálního vzdělávání – rozvoj klíčových kompetencí
Forma programu	Prezenční
Cílová skupina	3. - 5. ročník ZŠ
Délka programu	20 vyučovacích hodin
Zaměření programu (tematická oblast, obor apod.)	Komunikace v mateřském jazyce, kulturní povědomí a vyjádření, schopnost práce s digitálními technologiemi a sociální a občanské schopnosti. Spolupráce škol, školských zařízení a ostatních organizací a institucí jako center vzdělanosti a kulturněspolečenského zázemí v obci, spolupráce škol a školských zařízení s knihovnami, muzei a dalšími organizacemi a institucemi, vytváření atraktivní nabídky akcí a programů zacílených na děti a mládež kulturními a pamětovými institucemi na venkově a v menších obcích, využívání potenciálu sítě knihoven a případně i jiných kulturních institucí jako přirozených komunitních center v obcích. Poznávání tradic a kultur a uchování si vztahu k vlastní identitě, kultuře, tradicím a jazyku a podpora zájmu dětí a mládeže o specifika vlastního regionu, včetně tradic a zvyků většinové společnosti i sociálních, etnických a kulturních menšin, podpora vzdělávacích projektů zaměřených na poznávání historie, tradic a kultury.
Tvůrci programu	Mgr. Dagmar Staňková Mgr. Dagmar Hudeck
Odborný garant programu	Mgr. Lenka Králová
Odborní posuzovatelé	
Specifický program pro žáky se SVP (ano x ne)	Ne

1.2 Anotace programu

Pro žáky 3. - 5. ročníku ZŠ je připraveno 8 dvouhodinových bloků zaměřených na poznávání jižních Čech z různých literárních textů. Součástí programu jsou 3 hodiny exkurzí (Javorník a knihkupectví Jednota Tábor) a 1 hodina, kdy jsou k shrnutí učiva využity online aplikace. Jednotlivá témata budou realizována v prostorách školy a Městské knihovny. Ve výukových blocích budou žáci pracovat s různými literárními texty formou her, skupinové práce a zážitkových aktivit v neformálním prostředí a interaktivních činností. Součástí každé výuky budou pracovní listy, kde si žáci rozšíří znalosti

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

o jihočeském regionu, rozvinou slovní zásobu a zapojí svou fantazii a kreativitu. Výstupem všech zúčastněných žáků budou jejich portfolia v podobě vlastních prací s texty.

1.3 Cíl programu

V rámci podpory dětského čtenářství si žák rozšíří znalosti o literatuře, získá zájem o regionální literaturu a tradice, umí vyhledávat knihy v online katalogu i podle abecedy. Zná důležitá a významná místa jihočeského regionu, dokáže je vyhledat na mapě. Vyhledává a pracuje s informacemi o nich, třídí je. Pojmenuje některé autory, kteří píšou o jihočeském regionu, a aktivně se seznámí s jejich tvorbou.

1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu

Klíčové kompetence se v programu rozvíjejí prostřednictvím jednotlivých aktivit.

- **Kompetence komunikativní (KK).** Žáci v mateřském jazyce samostatně vyjadřují své myšlenky, otázky a odpovědi. Komunikují v kratší mluvené i písemné formě se svými vrstevníky i s dospělými. Jsou schopni přijímat různé druhy sdělení, porozumí jim a umí sdělení správně interpretovat.
- **Kompetence k učení (KU).** Žáci poznávají a zkouší pracovat různými způsoby a metodami, seznamují se s dohodnutými pravidly a dodržují je. Aktivně se zapojují do programu, naslouchají, zapisují, učí se rozlišovat podstatné informace od méně důležitých.
- **Kompetence občanská (KO).** Žáci zvládají diskusi o problémech, spolupracují při řešení problémů, dokážou si vzájemně pomoci a uvědoměle si plní své povinnosti.
- **Kompetence sociální a personální (KSP).** Žáci dodržují pravidla spolupráce, rozdělují si role ve skupině, aktivně se zapojují do práce ve skupině a berou ohledy na ostatní. Snaží se hodnotit práci svou i práci celé skupiny.
- **Kompetence pracovní (KP).** Žáci pracují podle návodů a daných postupů, uzpůsobí si pracovní postup na základě svých schopností. Dodržuje pravidla bezpečnosti při práci.
- **Kompetence k řešení problému (KŘP).** Žáci jsou schopni používat různé myšlenkové operace (srovnávání, třídění), rozpoznávají problém a navrhnou varianty řešení.
- **Smysl pro kulturní povědomí a vyjádření.** Žáci jsou vedeni k tomu, aby si dokázali vážit našeho kulturního dědictví. Seznámí se s místy, o kterých se mohou dočíst v regionální literatuře, s tradicemi, historií a kulturou.
- **Schopnost práce s digitálními technologiemi.** Žáci v průběhu programu pracují s internetem, s online vyhledávačem Městské knihovny, s interaktivní tabulí a tabletem.

1.5 Forma

Forma VP je prezenční a je realizována především v podobě skupinové práce. Po celou dobu skupina pracuje na analyzování problémů a hledání řešení, což v závěru programu prezentuje ostatním skupinám. V některých částech programu je uplatňována práce individuální – rozvoj slovní zásoby. Skupinová práce a kooperace jsou jednotlivými aktivitami podporovány s důrazem na dovednost tolerovat názory ostatních spolužáků a respektovat je. Specifickou formou bude didakticky zacílená činnost, která bude přímo nebo nepřímo motivována lektorem a v níž bude zastoupeno spontánní a záměrné – cílené učení.

1.6 Hodinová dotace

Program je naplánován na 8 dvouhodinových témat a 3 hodiny rozdělené do 2 exkurzí a 1 hodiny online procvičování.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Maximálně 30 žáků daných ročníků ZŠ a 2 vyučující. Mladší žáci by potřebovali výraznější pomoc vyučujícího z důvodu častější práce s textem.

1.8 Metody a způsoby realizace

- Metody rozvíjející samostatnost a odpovědnost
- Metody rozvíjející tvořivost
- Metody rozvíjející týmovou spolupráci a kooperaci (diskuse, skupinová práce...)
- Metody zaměřené na praktické využití teoretických poznatků
- Metody rozvíjející kritické myšlení (myšlenková mapa, brainstorming...)
- Metody zaměřené na rozvoj interdisciplinárních vztahů

Pokud bude projekt realizován v jiné oblasti je nutná předchozí příprava a výběr knižních titulů souvisejících s danou oblastí. Při hledání literatury váží se k jiné oblasti, je nutné pamatovat na ochranu autorských práv.

1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

1.9.1. Téma č. 1 – Exkurze na Javorník (2 hodiny)

První exkurze je zaměřena na podnícení zájmu o účast v programu. Žáci se seznámí s jihočeským regionem a s místním spisovatelem.

1.9.2. Téma č. 2 – Hory a pohoří (2 hodiny)

Žáci se seznámí s provozem a organizací Městské knihovny, se způsobem řazení a vyhledávání knih (v online katalogu). V literatuře vyhledají a zpracují informace o daném tématu z regionu.

1.9.3. Téma č. 3 – Lidové zvyky a tradice (2 hodiny)

Na základě svých zkušeností a dalších aktivit si žáci prohloubí své znalosti o lidových zvycích a tradicích jihočeského regionu v různých ročních obdobích.

1.9.4. Téma č. 4 – Města (2 hodiny)

Žáci se seznámí s největšími městy Jihočeského kraje a v každém z nich s konkrétní postavou, pověstí nebo památkou.

1.9.5. Téma č. 5 – Rybníky (2 hodiny)

S využitím svých znalostí si žáci prohloubí získané vědomosti o rybnících v Čechách, upřesní si druhy živočichů a rostlin, seznámí se s jihočeskou postavou rybníkáře Jakuba Krčína a na konkrétních příkladech úryvků z literatury si zopakují znaky pohádek.

1.9.6. Téma č. 6 – Hrad a zámky (2 hodiny)

Žáci si prohloubí své vědomosti o hradech a zámcích v jižních Čechách, připomenou si informace o městech a rybnících z minulých lekcí. Procvičí si jemnou motoriku a koncentraci pozornosti.

1.9.7. Téma č. 7 – Řeky (2 hodiny)

Na základě dosavadních znalostí si žáci prohloubí své vědomosti o řekách jižních Čech a zopakují si informace o městech, hradech a zámcích získané v minulých lekcích. Procvičí si práci s textem a prezentaci před spolužáky.

1.9.8. Téma č. 8 – Železnice (2 hodiny)

Žáci se seznámí s železničními tratěmi šumavského regionu. Podle indicií zjistí názvy některých stanic, doplní je do mapy a zkompletují jednotlivé tratě. Procvičí si práci s textem a vyhledávání v mapě.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1.9.9. Téma č. 9 – Autoři (2 hodiny)

S využitím všech získaných znalostí a informací v průběhu celého programu si žáci připomenou autory a jejich díla, o kterých jsme si povídali v předchozích lekcích. Žáci přiřazují jednotlivá díla k autorům.

1.9.10. Téma č. 10 – Exkurze do knihkupectví Jednota v Táboře (1 hodina)

Druhá exkurze ukáže žákům práci v nakladatelství. Seznámí se s jednotlivými profesemi a celým postupem, jak vlastně vzniká kniha.

1.9.11. Téma č. 11 – Využití online aplikací k shrnutí programu (1 hodina)

Žáci si shrnou získané poznatky z projektu výběrem jednotlivých online aplikací.

1.10 Materiální a technické zabezpečení

Prostor pro výuku ve školní třídě a v knihovně. Materiální zabezpečení: psací a výtvarné potřeby, pracovní listy, interaktivní tabule, flipchart nebo tabule, stolní PC a připojení k internetu, tablet, seznam konkrétních knih je uveden u metodického zpracování každé lekce.

Exkurze: dopravní prostředek dle velikosti cílové skupiny, fotoaparát

1.11 Plánované místo konání

- Všechna oddělení Městské knihovny
- Učebny ZŠ Prachatice, Vodňanská 287
- Exkurze – Javorník: Dům historie Javornicka, infocentrum, památník K. Klostermanna, rozhledna
- Exkurze – knihkupectví Jednota Tábor

1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu

K hodnocení každého bloku vzdělávacího programu docházelo po skončení projektu. Evaluace probíhala i s žáky. Průběh hodnocení je podrobně popsán ve třetí části vzdělávacího programu.

Vzdělávací program mohou realizovat i jiné organizace (základní školy, sportovní organizace, mimoškolní sdružení, kroužky, školy v přírodě atd.). Z programu si mohou vyjmout pouze část, která souvisí s jejich zaměřením. Např. kapitolu Řeky mohou využít vodáci, turistický kroužek si vybere kapitolu Hradů a zámky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu

Počet realizátorů/lektorů:

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na realizátory/lektory		5750
<i>z toho</i>	<i>Hodinová odměna pro 1 realizátora/lektora včetně odvodů</i>	250
	<i>Ubytování realizátorů/lektorů</i>	0
	<i>Stravování a doprava realizátorů/lektorů</i>	0
Náklady na zajištění prostor		18250
Ubytování, stravování a doprava účastníků		14000
<i>z toho</i>	<i>Doprava účastníků</i>	14000
	<i>Stravování a ubytování účastníků</i>	0
Náklady na učební texty		3000
<i>z toho</i>	<i>Příprava, překlad, autorská práva apod.</i>	0
	<i>Rozmnožení textů počet stran:</i>	3000
Režijní náklady		1250
<i>z toho</i>	<i>Stravné a doprava organizátorů</i>	0
	<i>Ubytování organizátorů</i>	0
	<i>Poštovné, telefony</i>	1250
	<i>Doprava a pronájem techniky</i>	0
	<i>Propagace</i>	0
	<i>Ostatní náklady</i>	0
	<i>Odměna organizátorům</i>	0
Náklady celkem		24000
Poplatek za 1 účastníka		800

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

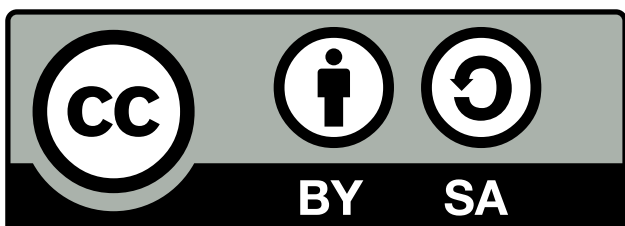
1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití

www.rvp.cz

<https://www.massumavsko.cz/projekty/2797311/vzdelavame-spolecne/1443637/vp-jizni-cechy-v-literature-finalni-verze>

Fotodokumentace a videa jsou autorským dílem tvůrců programu a jsou vytvořeny v souladu s GDPR. (Pokud není uvedeno jinak.)

Vzdělávací program je založen na spolupráci základních škol a knihovny. Proto jsou v textu nezbytné příklady (možnosti) využití textů/ukázek z literatury. Z důvodu ochrany autorských práv nelze vkládat některé texty, a to zejména u dosud žijících autorů a u děl, která nejsou autorsky volná. Z toho důvodu jsou použity pouze příklady ve formě citace díla a konkrétní strany použitého textu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY